

Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

Directie Uitvoeringstaken
Arbeidsvoorwaardenwetgeving

CAO-fondsen van 2006 in beeld

Inhoudelijke verkenning en financiële monitor van avv' de fondsen

juni 2008

W. Smits
M. Holla
J. de la Croix
H. Ramautar
L. Bruns

INHOUDSOPGAVE	blz.
Voorwoord	I
Samenvatting	II
Hoofdstuk 1 Inhoudelijke Verkenning van cao-fondsen op grond van de Wet AVV en het Toetsingskader AVV	1
1.1 Inleiding	1
1.2 Jaarverslagen	3
1.2.1 Toezending jaarverslagen boekjaar 2006	3
1.2.2 Ter inzage legging jaarverslagen	3
1.2.3 Verkenning jaarverslagen boekjaar 2006	3
1.2.3.1 Uitkomsten toets jaarverslagen boekjaar 2006	4
1.2.3.2 Vergelijking met toets jaarverslagen boekjaar 2005	5
1.2.3.3 Reacties cao-partijen onvolkomenheden vorm en inhoud	5
1.3 Conclusie	9
Hoofdstuk 2 Financiële monitor: baten, lasten en reserves en doelstellingen van ideële fondsen	10
2.1 Inleiding	10
2.1.1 Vraagstelling	10
2.1.2 Indeling	11
2.2 Resultaten	12
2.2.1 Algemeen beeld van avv' de ideële fondsen	12
2.2.2 Financieel beeld	12
2.2.2.1 Baten	13
2.2.2.2 Lasten	13
2.2.2.3 Reserves	13
2.2.3 Enkele nadere analyses van avv' de ideële fondsen	14
2.2.3.1 Administratieve lasten	14
2.2.3.2 Lasten doelstellingen en totale baten	15
2.2.3.3 Het bereik van doelstellingen naar werknemers	15
2.2.3.4 Bijdragen aan werkgevers- en werknemersorganisaties	16
2.2.4 Ontwikkelingen baten, lasten en reserves 2003–2006	17
Bijlage I: Ideële fondsen van de monitor met baten, lasten en reserve	18
Bijlage II: Begrippen van de monitor	20
Bijlage III: Uitvoering van de monitor	23
Bijlage IV: Avv' de ideële fondsen die financieel afhankelijk zijn van (hoofd)fondsen	24

VOORWOORD

Uit hoofde van het algemeen verbindend verklaren (hierna avv) en de belangen die met cao-fondsen zijn gemoeid vindt jaarlijks een inhoudelijke verkenning en een financiële monitoring plaats op grond van de financiële jaarverslagen van die fondsen.

De verkenning van de jaarverslagen wordt uitgevoerd om te bekijken of deze in het licht van het bepaalde in de Wet AVV en/of het Toetsingskader Algemeen Verbindend Verklaring Cao-bepalingen (hierna Toetsingskader AVV) evidente vragen mochten oproepen.

De financiële monitoring van een selectie fondsen vindt plaats voor het vaststellen van de baten, lasten en reserves in relatie tot de doelstellingen.

Deze rapportage betreft het boekjaar 2006.

De opbouw van dit rapport is als volgt. Het eerste deel is een voorwoord en samenvatting. Hoofdstuk 1 geeft een overzicht van de bevindingen, ondernomen stappen en uiteindelijke resultaten van de inhoudelijke verkenning. In hoofdstuk 2 wordt de financiële informatie uit de jaarverslagen samengebracht.

SAMENVATTING

In 2006 waren er 156 avv'de cao-fondsen. Het betrof hier 68 uitkeringsfondsen (fondsen met een uitkering als doel) en 88 ideële fondsen (fondsen met een dienstverleningsaanbod ten behoeve van de bedrijfstak, zoals opleidings- en werkgelegenheidsfondsen).

Op grond van het Toetsingskader AVV dienen cao-partijen van in 2006 algemeen verbindend verklaarde cao-fondsen vóór 1 juli 2007 het financieel jaarverslag over het boekjaar 2006 en de daarop betrekking hebbende accountantsverklaring toe te zenden aan het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Ten aanzien van deze jaarverslagen is een inhoudelijke en financiële verkenning gestart. Bij de inhoudelijke verkenning is in globale zin bezien of deze jaarverslagen in het licht van het bepaalde in de Wet AVV en/of het Toetsingskader AVV evidente vragen mochten oproepen. In de financiële monitor is op grond van de informatie over de baten, lasten, reserves en doelstellingen uit de jaarverslagen van een deel van deze fondsen een financieel beeld geschetst.

Inhoudelijke verkenning

De minister van SZW is ten aanzien van de avv'de cao-fondsen geen toezichthouder (avv doet namelijk niet af aan het civielrechtelijke karakter van cao-bepalingen). Volgens de Wet AVV vindt de naleving van de toepassingspraktijk van avv'de cao-fondsen in de privaatrechtelijke sfeer plaats. Bij vermeend onrechtmatig handelen, kunnen de avv-gebonden zelf hun zaak bepleiten en zonodig in laatste instantie een beroep doen op de civiele rechter.

De genoemde verkenning van de jaarverslagen bestaat uit:

1. een toets op vormvereisten (aspect 1 t/m 7, tabel I), en
2. een aan de Wet AVV en het Toetsingskader AVV gerelateerde globale inhoudelijke toets (aspect 8, tabel I).

De resultaten van deze verkenning zijn in tabel I opgenomen.

Tabel I Aantal jaarverslagen naar aspect onvolkomenheid i.v.m. het wettelijk kader 2006

Aspect	Aantal	Aandeel
1. Aantal correcte jaarverslagen	71	46%
Aantal niet correcte jaarverslagen	85*	54%*
<i>Waarvan:</i>		
2. <i>Accountantsverklaring: getekend exemplaar niet bijgevoegd</i>	55	35%
3. <i>Accountantsverklaring: blijkt niet dat uitgaven conform bestedingdoelen zijn gedaan</i>	35	22%
4. <i>Voorbehoud accountant</i>	12	8%
5. <i>Jaarverslag niet ingericht naar bestedingsdoelen</i>	8	5%
6. <i>Verantwoordingen niet ingericht naar bestedingsdoelen</i>	7	4%
7. <i>Verantwoordingen niet of incompleet bijgevoegd bij de jaarverslagen</i>	15	10%
8. <i>Strijd met Wet AVV en/of Toetsingskader AVV</i>	18	12%
Totaal aantal jaarverslagen	156	100%

* De onderverdeling telt niet op tot het totaal omdat 1 jaarverslag meerdere onvolkomenheden kan bevatten.

Uit de tabel blijkt dat in totaal 85 van de 156 jaarverslagen (54 %) in eerste instantie niet voldeden aan 1 of meer vereisten van de toetsen. In 2005 bevatte 23% van de jaarverslagen onvolkomenheden. Deze stijging komt met name doordat getekende accountantsverklaringen niet waren bijgevoegd en doordat uit de accountantsverklaring behorende bij het jaarverslag van een groot aantal uitkeringsfondsen niet bleek dat de uitgaven van het fonds conform de bestedingsdoelen zijn gedaan. Omdat het hier echter om een in 2006 nieuw geïntroduceerd toetsmoment gaat is de vergelijking met 2005 niet valide en is het eerder aannemelijk dat er sprake is van een aanloopprobleem dan van een feitelijke stijging van het percentage onvolkomenheden.

Onvolkomenheden omdat de verantwoordingen niet bijgevoegd of incompleet waren (10%), de accountant een voorbehoud had (8%), het jaarverslag niet was ingericht overeenkomstig de bestedingsdoelen (5%) en de verantwoordingen niet ingericht waren naar de bestedingsdoelen (4%), kwamen minder voor. Gebleken is echter dat deze evidenties nagenoeg allemaal eenvoudig konden worden hersteld of na een toelichting door het fonds toch in overstemming waren met de Wet AVV en/of het Toetsingskader AVV

Aangaande de aan de Wet AVV en het Toetsingskader AVV gerelateerde globale inhoudelijke toets bevatte 12% van de jaarverslagen uitgaven die kennelijk in strijd zijn met de Wet AVV en/of het Toetsingskader AVV. Onder dergelijke uitgaven vallen onder andere de financiering van het eigenlijke cao-overleg en de financiering van ledenbladen. In de meeste gevallen bleken de uitgaven, die in eerste instantie volgens de omschrijving in de jaarrekening buiten de volgens het Toetsingskader AVV te financieren activiteiten

leken te vallen, na een nadere uitleg van cao-partijen kennelijk niet in strijd te zijn met de Wet AVV en/of het Toetsingskader.

Over het geheel genomen kan worden geconcludeerd dat de inzichtelijkheid van de jaarverslagen aanzienlijk is verbeterd en dat deze in hoge mate transparant zijn. Gelet op zowel het aantal als de aard van de interventies neemt dit overigens niet weg dat betrokkenen (nog) alerter dienen te zijn op eenvoudig te vermijden onvolkomenheden of onduidelijkheden.

In voorbereiding op de verkenning van de jaarverslagen over boekjaar 2007 is in de mailing van april 2008 voor de jaarverslagplichtigen over het boekjaar 2007, over het bovenstaande nadrukkelijk met de betrokken cao-fondsen gecommuniceerd en aandacht gevraagd voor de meest voorkomende onvolkomenheden zodat deze kunnen worden voorkomen.

Financiële monitor

Zoals genoemd waren er in 2006 er 88 avv'de ideële fondsen. Deze zijn onder meer gericht op het bieden van ontwikkeling en opleiding van werknemers in de bedrijfstak, het doen van onderzoek ter voorbereiding van het cao-overleg, het bevorderen van een goede werking van de arbeidsmarkt voor de bedrijfstak en het bevorderen van goede arbeidsomstandigheden in de bedrijven.

In de financiële monitor zijn alleen de ideële fondsen betrokken¹ van een steekproef van bedrijfstakken met meer dan 10.000 werknemers². Van deze groep hebben 40 cao's één of meerdere avv'de ideële fondsen. In totaal gaat het om 55 fondsen. Deze fondsen hadden betrekking op 2,3 mln. werknemers.

Van de ideële fondsen zijn de financiële jaarverslagen onderzocht. De resultaten daarvan zijn samengevat weergegeven in tabel II.

¹ Fondsen met alleen als doel het geven van een financiële aanvulling op een sociale uitkering, de z.g. uitkeringsfondsen, zijn niet in dit onderzoek opgenomen. Fondsen met een combinatie van uitkering- en ideële doelstellingen zijn wel in het onderzoek opgenomen.

² Daarnaast bestaat de steekproef ook uit ondernemingscao's en akkoorden in de overheidssectoren. Aan deze cao's en akkoorden zijn geen avv'de ideële fondsen verbonden. De steekproef wordt jaarlijks vastgesteld en kan van jaar op jaar verschillen.

Tabel II Overzicht van de baten, lasten en reserve van de onderzochte avv'de ideële fondsen in 2006¹ (x €1 mln., N=55)

Baten/lasten	In % van de baten/lasten	Totaalbedragen (x € mln.)
Baten:	100%	552,1
bijdragen van partijen (premies)	92%	
subsidies	2%	
rente	5%	
overige baten	1%	
Lasten:	100%	490,5
A. Doelstellingsgerelateerde lasten:	91%	448,0
- cao-gerelateerde doelstelling	11%	
- opleiding en ontwikkeling	42%	
- werkgelegenheid	8%	
- arbeidsomstandigheden	6%	
- kinderopvang	9%	
- overige doelstellingen	15%	
B. Overige lasten:	9%	42,5
- administratieve lasten	8%	
- andere lasten	1%	
Saldo baten-lasten		61,6
Reserves:	100%	690,6
gebonden reserve	59,7%	411,6
vrije reserve	40,3%	279,0

De baten van de onderzochte avv'de ideële fondsen bedroegen in 2006 samen €552,1 miljoen. Hiervan was 92% uit premies afkomstig. De lasten in 2006 waren €490,5 mln. Hiervan was 91% bestemd voor de realisering van doelstellingen. Hiervan ging 42% naar activiteiten in het kader van Opleiding en Ontwikkeling. De overige 9% is aangewend voor administratieve lasten en een restcategorie "overig" (waaronder afboeking dubieuze debiteuren). Reserves dienen voor het opvangen van tegenvallers. De reserves van de avv'de ideële fondsen bedroegen in 2006 in totaal €690,6 miljoen. Van dit totaal had 31% van de fondsen samen ruim 89% van de totale reserve. De geconstateerde gemiddelde hoogte van de reserves is in lijn met de resultaten van het onderzoek van Ecorys (Donker van Heel et. al., *Hoe werken sectorfondsen?*, Ecorys 2008, p. 74) naar de werking van sectorfondsen. Daar geeft een meerderheid van de fondsen aan minimaal een jaar aan verwachte uitgaven in reserve te hebben. Dit is nodig in het kader van de continuïteit van de activiteiten en het voldoen aan eerder aangegane verplichtingen

2.2.5 Ontwikkelingen baten, lasten en reserves 2003–2006

In de periode 2003-2006 is jaarlijks onderzoek naar avv'de ideële fondsen gedaan. Vanwege (1) het (niet) avv'en van ideële fondsen, (2) het oprichten, fuseren en verdwijnen van ideële fondsen en (3) de wijzigingen van de onderzoekssteekproef (alleen bedrijfstakingen met meer dan 10.000 werknemers), verandert de totale onderzochte groep jaarlijks van samenstelling. Er zijn van de 55 fondsen in 2006, 43 in de hele periode onafgebroken onderzocht. Het onderzoek naar de ontwikkeling van baten, lasten en

¹ Percentages sommeren in de tabellen niet altijd tot 100% in verband met afronden.

reserves in deze periode, is beperkt tot deze groep ideële fondsen omdat de gegevens omtrent de baten, lasten en reserves dan zoveel mogelijk vergelijkbaar zijn¹.

Tabel 9 De ontwikkeling van baten lasten en reserves 2003-2006
€ mln. (N=43)

jaar	Baten	Lasten	Reserve ²
2003	345,4	372,4	446,0
2004	393,1	410,3	468,9
2005	354,9	353,6	460,6
2006	380,7	335,5	509,7

De ontwikkeling van de baten laat in deze periode een wisselend beeld zien: deze stegen in 2004 en 2006 maar daalden in 2005. De lasten stegen eerst in 2004 maar daalden daarna in 2005 en 2006. Het saldo van baten en lasten was van 2003 en 2004 negatief. In 2005 en 2006 was dat positief. Als gevolg van het positieve saldo steeg de reserve in 2006 met 11% punt. De toename van de baten in 2006 is hoofdzakelijk het gevolg van de uitbreiding van het Opleidings- en Ontwikkelingsfonds voor het Bouwbedrijf met het zogenaamde S-fonds (scholingsactiviteiten). Dat gaf een toename van de baten met €26 mln.

¹ Omdat de samenstelling van een fonds kan wijzigen vanwege het afstoten of incorporeren van subfondsen of/en doelstellingen is een fonds in voorkomende gevallen over verschillende jaren echter niet vergelijkbaar.

² Opgemerkt wordt dat bij sommige fondsen de vermogensaanwas ongelijk is aan het saldo vanwege niet als baat of last geboekte mutatie in de verplichtingen of voorzieningen of vanwege het incorporeren van niet zelfstandige deelfondsen of het afstoten daarvan.

Hoofdstuk 1: Inhoudelijke Verkenning van cao-fondsen op grond van de Wet AVV en het Toetsingskader AVV

1.1 INLEIDING

In collectieve arbeidsovereenkomsten (cao's) kunnen afspraken worden gemaakt over fondsvorming door middel van het heffen van een premie bij werkgevers en werknemers in de bedrijfstak. Deze bijdragen worden gebruikt voor doelen die de gehele bedrijfstak ten goede komen, zoals opleidingen, werkgelegenheid, arbeidsomstandigheden, onderzoek en voorlichting.

De achterliggende reden voor fondsvorming in cao's is dat daarmee collectieve goederen tot stand worden gebracht die individueel niet of minder eenvoudig en kostbaarder te realiseren zijn. Subsidieverzoekers, waaronder bijvoorbeeld werkgevers- en werknemersorganisaties, kunnen een bijdrage van het fonds krijgen voor activiteiten die zij verrichten in het kader van de doelstellingen van het fonds.

Cao-bepalingen betreffende fondsvorming moeten volgens de in het Toetsingskader Algemeen Verbindend Verklaring CAO-bepalingen (hierna: Toetsingskader AVV) vastgelegde beleidsregels aan een aantal vereisten voldoen om voor avv in aanmerking te komen.

Als gevolg van een wijziging van het Toetsingskader AVV is op 1 januari 2003 een aantal aanpassingen van de (vorm)vereisten voor het algemeen verbindend verklaren van cao-fondsen in werking getreden. Deze wijziging vloeide voort uit de toezegging van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Tweede Kamer (TK, 2001-2002, 28000 XV, nr 10) het Toetsingskader AVV aan te passen zodat de transparantie van vooral de uitgaven van de cao-fondsen verder werd vergroot.

De minister van SZW is ten aanzien van de avv'de cao-fondsen geen toezichthouder (avv doet namelijk niet af aan het civielrechtelijke karakter van cao-bepalingen). Volgens de Wet AVV vindt de naleving van de toepassingspraktijk van avv'de cao-fondsen in de privaatrechtelijke sfeer plaats. Bij vermeend onrechtmatig handelen, kunnen de door avv-gebonden zelf hun zaak bepleiten en zonodig in laatste instantie een beroep doen op de civiele rechter.

Uit hoofde van avv en de belangen die met de fondsen zijn gemoeid worden alle jaarverslagen van avv'de cao-fondsen door de Directie UAW in globale zin gezien. Dit om te bekijken of deze in het licht van het bepaalde in de Wet AVV en/of het Toetsingskader AVV evidente vragen mochten oproepen. In dit verband is in het Toetsingskader AVV bepaald dat de avv van de fondsbepalingen kan worden ingetrokken, wanneer tijdens de looptijd van avv onomstotelijk blijkt dat niet aan de eisen wordt voldaan, het (financieel) verslag niet overeenkomstig de statutaire vereisten is ingericht of de bestedingen niet in overeenstemming zijn met het Toetsingskader.

Inmiddels heeft voor het vijfde achtereenvolgende jaar een dergelijke verkenning plaatsgevonden. In 2006 waren er 156 avv'de cao-fondsen. Deze 156 cao-fondsen

kunnen worden onderverdeeld in 88 ideële fondsen en 68 uitkeringsfondsen. Onder ideële fondsen worden sociale fondsen en opleidings- en ontwikkelingsfondsen verstaan. Cao-fondsen als aanvullingsfondsen en vakantiefondsen vallen onder de noemer uitkeringsfondsen. In 2005 waren er nog 175 avv-besluiten van cao-fondsen. Deze daling is met name gelegen in een afname van het aantal vut- en aanvullingsfondsen. Daarnaast heeft een aantal fondsen geen verzoek om avv meer ingediend omdat zij voor één of meer van de activiteiten nu subsidie aanvragen bij een ander avv'd fonds in de betreffende bedrijfstak.

Onderstaand volgen de uitkomsten van de verkenning van de 156 toegezonden jaarverslagen over het boekjaar 2006. Deze verkenning heeft betrekking op een toets op vormvereisten en op een toets op inhoud. Met betrekking tot een aantal aspecten wordt in meer specifieke zin ingegaan op de mate waarin door cao-partijen en betrokken fondsbesturen aan de vereisten wordt voldaan.

1.2 JAARVERSLAGEN

1.2.1 Toezending jaarverslagen boekjaar 2006

Het Toetsingskader AVV vereist dat cao-partijen van in 2006 algemeen verbindend verklaarde cao-fondsen vóór 1 juli 2007 aan de Directie UAW het financieel jaarverslag over het boekjaar 2006 en de daarop betrekking hebbende accountantsverklaring toezenden. Betrokken cao-partijen zijn hierop geattendeerd via een gerichte mailing van 20 april 2007. Van de 156 cao-fondsen met een jaarverslagverplichting hebben 139 fondsen het jaarverslag tijdig toegestuurd (89%). 5 Cao-fondsen hebben op voorhand uitstel gevraagd en gekregen tot 6 juli 2007 vanwege een uitzonderlijke situatie waarbij de overschrijding van de termijn zijn oorzaak vindt in omstandigheden die geheel buiten de invloedssfeer van het fondsbestuur zijn gelegen. Op 4 juli 2007 zijn de overige 12 cao-fondsen gerappelleerd om alsnog het jaarverslag toe te sturen. Alle 12 hebben al vóór 10 juli afdoende gereageerd.

Bij de toezending van het jaarverslag over het boekjaar 2005 hadden 166 van de in totaal 175 jaarverslagplichtigen het jaarverslag vóór 1 juli toegestuurd (95%).

1.2.2 Ter inzage legging jaarverslagen

In het Toetsingskader AVV is vastgelegd dat in de statuten of reglementen van cao-fondsen moet zijn voorgeschreven dat het jaarverslag en de accountantsverklaring voor bij het fonds betrokken werkgevers en werknemers worden neergelegd ten kantore van het fonds en op een of meer door de minister van SZW aan te wijzen plaatsen. Verder moet in de statuten of reglementen zijn opgenomen dat het jaarverslag en de accountantsverklaring op aanvraag aan de bij het fonds betrokken werkgevers en werknemers worden toegezonden (eventueel tegen betaling van de daaraan verbonden kosten).

Van de algemeen verbindend verklaarde cao-fondsen liggen de jaarverslagen vanaf boekjaar 2002 met de bijbehorende accountantsverklaringen voor een ieder ter inzage bij het Ministerie van SZW (Directie UAW). De ontvangen jaarverslagen die compleet zijn, worden vermeld op de website van de Directie UAW (www.cao.szw.nl).

In tegenstelling tot voorgaande jaren waar in beperkte mate gebruik is gemaakt van de mogelijkheid tot inzage is dit jaar één keer gebruik gemaakt van die mogelijkheid.

1.2.3 Verkenning jaarverslagen boekjaar 2006

Zoals eerder opgemerkt worden - uit hoofde van avv en de belangen die met de fondsen zijn gemoeid - alle ontvangen jaarverslagen door de Directie UAW in globale zin bezien. Dit om te bekijken of deze in het licht van het bepaalde in de Wet AVV en/of het Toetsingskader AVV evidente vragen mochten oproepen. Deze verkenning van de toegezonden jaarverslagen bestaat uit een toets op vormvereisten en een aan de Wet AVV en het Toetsingskader AVV gerelateerde globale inhoudelijke toets.

1.2.3.1 Uitkomsten toets jaarverslagen boekjaar 2006

De toets heeft zich gericht op het volgende:

1. de accountantsverklaring behorende bij het jaarverslag moet zijn voorzien van een handtekening
2. uit de accountantsverklaring moet blijken dat de uitgaven conform de in de statuten opgenomen bestedingsdoelen zijn gedaan;
3. een eventueel voorbehoud van de accountant in verband met het afgeven van een accountantsverklaring waaruit blijkt dat de uitgaven conform de in de statuten opgenomen bestedingsdoelen zijn gedaan;
4. het jaarverslag moet zijn ingericht naar de in de statuten opgenomen bestedingsdoelen;
5. de verantwoordingen van subsidieontvangende instellingen moeten zijn ingericht naar de in de statuten opgenomen bestedingsdoelen;
6. alle verantwoordingen van subsidieontvangende instellingen moeten bij het jaarverslag zijn gevoegd.
7. uitgaven die kennelijk in strijd zijn met de Wet AVV en/of het Toetsingskader AVV;

Tabel 1.1 Overzicht uitkomsten boekjaar 2006

	Aantal	Aandeel
Aantal correcte jaarverslagen	71	46%
Aantal niet correcte jaarverslagen	85*	54%*
<i>Waarvan:</i>		
<i>Accountantsverklaring: getekend exemplaar niet bijgevoegd</i>	55	35%
<i>Accountantsverklaring: blijkt niet dat uitgaven conform bestedingdoelen zijn gedaan</i>	35	22%
<i>Voorbehoud accountant</i>	12	8%
<i>Jaarverslag niet ingericht naar bestedingsdoelen</i>	8	5%
<i>Verantwoordingen niet ingericht naar bestedingsdoelen</i>	7	4%
<i>Verantwoordingen niet of incompleet bijgevoegd bij de jaarverslagen</i>	15	10%
<i>Strijd met Wet AVV en/of Toetsingskader AVV</i>	18	12%
Totaal aantal jaarverslagen	156	100%

* De onderverdeling telt niet op tot het totaal omdat 1 jaarverslag meerdere onvolkomenheden kan bevatten.

Alle 156 ontvangen jaarverslagen zijn getoetst op de vorengenoemde vereisten. Uit tabel 1 kan worden geconcludeerd dat 85 jaarverslagen in eerste instantie niet voldeden aan 1 of meer vereisten van de toets. Uitgesplitst naar type cao-fonds voldeden van de 88 ideële fondsen 42 fondsen in eerste aanleg niet aan één of meer vormvereisten en van de 68 uitkeringsfondsen 43 fondsen.

1.2.3.2 Vergelijking met toets jaarverslagen boekjaar 2005

In voorgaande jaren vond eerst een toets op vormvereisten plaats en vervolgens een aan de Wet AVV en het Toetsingskader AVV gerelateerde globale inhoudelijke toets. Over boekjaar 2006 hebben de toets op vormvereisten en de verkenning op de inhoud vanuit efficiency tegelijkertijd plaatsgevonden. Hierdoor is een aantal vereisten met elkaar gecombineerd. Daarnaast is vanaf boekjaar 2006 als nieuw vereiste aan de toets toegevoegd dat de accountantsverklaring nadrukkelijk moet zijn ondertekend. Indien dit vereiste geen onderdeel uit had gemaakt van de toets, dan zouden 60 jaarverslagen in eerste instantie niet voldoen aan 1 of meer vereisten. Het aandeel niet correcte jaarverslagen over 2006 zou dan 38% bedragen.

Uit tabel 2 blijkt nu dat over boekjaar 2006 54% van de jaarverslagen niet voldeed aan een of meer vereisten. Ten opzichte van boekjaar 2005 (23%) is dit een aanzienlijke stijging. Deze stijging komt met name doordat getekende accountantsverklaringen niet waren bijgevoegd en doordat uit de accountantsverklaring behorende bij het jaarverslag van een groot aantal uitkeringsfondsen niet bleek dat de uitgaven van het fonds conform de bestedingsdoelen zijn gedaan.

Tabel 1.2 Overzicht uitkomsten boekjaar 2006 en 2005 (in %)

	Aandeel 2006	Aandeel 2005
Aantal correcte jaarverslagen	46%	77%
Aantal niet correcte jaarverslagen	54% *	23%
<i>Waarvan:</i>		
<i>Accountantsverklaring: getekend exemplaar niet bijgevoegd</i>	35%	<i>Nvt</i>
<i>Accountantsverklaring: blijkt niet dat uitgaven conform bestedingdoelen zijn gedaan</i>	22%	5%
<i>Voorbehoud accountant</i>	8%	5%
<i>Jaarverslag niet ingericht naar bestedingsdoelen</i>	5%	0%
<i>Verantwoordingen niet ingericht naar bestedingsdoelen</i>	4%	0%
<i>Verantwoordingen niet of incompleet bijgevoegd bij de jaarverslagen</i>	10%	11%
<i>Strijd met Wet AVV en/of Toetsingskader AVV</i>	12%	9%
Totaal aantal jaarverslagen	156	175

* De onderverdeling telt niet op tot het totaal omdat 1 jaarverslag meerdere onvolkomenheden kan bevatten.

1.2.3.3 Reacties cao-partijen onvolkomenheden vorm of inhoud

Alle 85 cao-fondsen waarbij één of meerdere onvolkomenheden op de vorm of evidente inhoudelijke bevindingen zijn geconstateerd zijn hier telefonisch of per brief op gewezen met het verzoek dit recht te zetten en de eventuele aanvullingen op het jaarverslag vóór 1 november 2007 toe te zenden.

Van de 85 aangeschreven cao-fondsen hebben 66 fondsen voor 1 november 2007 toereikend gereageerd. 12 fondsen is desgevraagd uitstel verleend tot 1 december 2007 en bij brief van 5 november 2007 zijn 5 fondsen die nog niet hadden gereageerd, gemaand dit alsnog voor 19 november 2007 te doen. Van deze 5 fondsen hebben 4 fondsen voor 1 december afdoende gereageerd en 1 fonds heeft uiteindelijk op 14 december 2007 een afdoende reactie gegeven.

Twee fondsen is nog verzocht om een aanvullende reactie. Op 10 december 2007 respectievelijk 1 februari hebben ook deze fondsen toereikend gereageerd.

- **Getekend exemplaar accountantsverklaring ontbrak**

Het merendeel van de geconstateerde onvolkomenheden had betrekking op de omstandigheid dat de accountantsverklaring niet ondertekend was. De 55 fondsen zijn telefonisch of per brief verzocht een accountantsverklaring voorzien van een handtekening van de accountant toe te sturen. Overigens konden alle fondsen per ommeegaande voldoen aan dit verzoek (de fondsen zijn immers in het bezit van een getekend exemplaar).

Deze onvolkomenheid is dit jaar voor het eerst betrokken in de toets op onvolkomenheden in de vorm of inhoud van het jaarverslag. Bij bijna de helft van de 55 jaarverslagen was het ontbreken van een handtekening van de accountant overigens de enige onvolkomenheid. De verwachting is dat in de toekomst deze onvolkomenheid niet of minder zal voorkomen nu de fondsen op voorhand op dit 'nieuwe' vereiste geattendeerd zullen worden.

- **Uitgaven conform de bestedingsdoelen**

Uit de accountantsverklaring behorende bij het jaarverslag moet blijken dat de uitgaven van het fonds conform de bestedingsdoelen zijn gedaan.

In totaal voldeden 35 fondsen niet aan deze voorwaarde, waarvan het merendeel (24) uitkeringsfondsen. Dit zijn over het algemeen één-doel-fondsen. Deze uitkeringsfondsen bleken nagenoeg allemaal door dezelfde administrateur te worden uitgevoerd. Deze administrateur heeft aangegeven dat abusievelijk niet aan dit vereiste is voldaan. Nadien is alsnog conform de vereisten van het Toetsingskader AVV een verklaring afgegeven.

- **Voorbehoud accountant**

Bij 12 jaarrekeningen heeft de accountant een voorbehoud gemaakt vanwege verantwoordingen die niet het volledige subsidiebedrag omvatten of zelfs volledig ontbraken. In 2 van die gevallen gaf de accountant ook aan niet met zekerheid de rechtmatige bestedingen van de subsidieontvangende instellingen te kunnen vaststellen.

De verschillende besturen hadden reeds hun verantwoordelijkheid genomen door in (een begeleidende brief bij) het jaarverslag tot uiting te brengen welke gepaste maatregelen zij inmiddels genomen hadden in verband met het voorbehoud. Deze maatregelen dragen in hoge mate bij aan de transparantie van de uitgaven van de cao-fondsen. Omdat in feite sprake is van een handelen dat strijdig is met de vormvereisten avv zijn de 12 cao-fondsen daarnaast nog verzocht aan te geven welke structurele maatregelen het bestuur van het fonds zal gaan nemen om een dergelijk voorbehoud in de toekomst te voorkomen. De verschillende besturen hebben aangegeven dat bij het achterwege blijven van de indiening van enige (gedeeltelijke) verantwoording voor 1 april de niet verantwoorde subsidiegelden zullen worden teruggevorderd. De niet verantwoorde subsidiegelden zullen worden opgenomen onder de activa zijde van de balans onder de post terug te vorderen subsidies. Gelet op deze structurele maatregelen kan er vanuit worden gegaan dat in de toekomst een voorbehoud niet langer aan de orde zal zijn.

- **Jaarverslag of verantwoording niet ingericht naar de bestedingsdoelen van het fonds**

Het jaarverslag van een avv'd fonds en de verantwoordingen van de subsidieontvangende instellingen dienen ingericht te zijn naar de in de statuten van het fonds opgenomen bestedingsdoelen. Bij 8 van de 156 jaarverslagen (5%) waren zowel het jaarverslag als (een van) de verantwoordingen van subsidieontvangende instellingen niet (volledig) ingericht naar de in de statuten van het fonds opgenomen bestedingsdoelen. De aangeschreven fondsen hebben allen binnen de gestelde termijn de jaarverslagen en de verantwoordingen aangevuld.

- **Verantwoordingen niet of incompleet bijgevoegd**

Bij 10% van de jaarverslagen ontbraken verantwoordingen van subsidieontvangende instellingen. Uit de winst- en verliesrekening blijken de uitgaven van het fonds. Indien uitgaven van het fonds aan derden zijn gedaan waarvan geen verantwoordingen aanwezig waren, is het fonds verzocht van deze posten – indien er sprake is van subsidieverstrekking, wat niet direct uit de jaarrekening kan worden afgeleid – alsnog de gespecificeerde verantwoordingen toe te sturen. De reacties van de 15 cao-fondsen (met in een aantal gevallen meerdere ontbrekende verantwoordingen) hebben tot de volgende conclusies geleid:

- In 6 gevallen bleek geen sprake te zijn van subsidieverstrekking.
In 1 geval betrof het een uitbetaling van een reeds in het boekjaar 2002 toegekende subsidie.
- In 9 gevallen zijn de ontbrekende verantwoordingen alsnog toegestuurd. In 4 van de 9 gevallen is vervolgens geconstateerd dat de verantwoording dateert van ná de accountantsverklaring bij de jaarrekening van het fonds. Ten aanzien van deze 4 gevallen hebben de betreffende fondsen aangegeven dat de accountant van het fonds deze verantwoordingen zal meenemen in zijn beoordeling over boekjaar 2007.
Overigens is in die gevallen waar het ging om onvolkomenheden in de manier van verantwoorden in het jaarverslag tot uiting gebracht dat onjuiste

specificaties zijn gecorrigeerd en niet verantwoorde subsidiegelden zijn gerestitueerd danwel verrekend met de toekenning van de subsidie over 2007.

- In 3 gevallen ontbrak de verantwoording omdat sprake is van een meerjarig project welke na afloop verantwoord zal worden. De betreffende fondsen hebben aangegeven in het jaarverslag tot uiting te brengen dat verantwoording plaatsvindt na afloop van het project. Daarnaast hebben de betreffende fondsen toegezegd na afronding van het meerjarige project een eindverantwoording te zullen overleggen, welke verantwoording bij het jaarverslag zal worden gevoegd.

Indien een verantwoording van een subsidieontvanger ontbreekt omdat in het boekjaar geen uitgaven hebben plaatsgevonden aangezien het gesubsidieerde project nog niet is aangevangen, is toegezegd dat in het jaarverslag tot uiting wordt gebracht dat het project nog niet gestart is en dat de verstrekte gelden nog niet zijn besteed.

- **Strijd met Wet AVV en/of Toetsingskader AVV**

Onder uitgaven die kennelijk in strijd zijn met de Wet AVV en/of het Toetsingskader AVV vallen onder andere de financiering van het eigenlijke cao-overleg (7 x geconstateerd) dat uitdrukkelijk in het Toetsingskader AVV is uitgezonderd van de bestedingsdoelen die voor avv in aanmerking komen. Een ander voorbeeld is de financiering van ledenbladen (5 x geconstateerd), hetgeen niet is toegestaan omdat volgens de Wet AVV geen onderscheid mag worden gemaakt tussen georganiseerden en ongeorganiseerden.

De reacties van de 17 cao-fondsen (met in totaal 18 onvolkomenheden) hebben tot de volgende conclusies geleid:

- In 15 gevallen bleken de uitgaven, die in eerste instantie volgens de omschrijving in de jaarrekening buiten de volgens het Toetsingskader AVV te financieren activiteiten leken te vallen, na een nadere uitleg van cao-partijen kennelijk niet in strijd te zijn met de Wet AVV en/of het Toetsingskader AVV;
- In 1 geval is door de subsidieontvanger de onterechte declaratie teruggenomen. Geconstateerd was dat de subsidieontvanger bij het avv'de fonds uitgaven had gedeclareerd die op grond van het Toetsingskader AVV niet voor financiering in aanmerking komen;
- In 1 geval is aan het fonds aangegeven dat de feitelijke situatie waarbinnen het fonds opereert niet in overeenstemming is met het afgegeven besluit tot algemeen verbindend verklaring van het fonds. Hierop heeft het fonds om een tussentijdse wijziging van het avv-besluit verzocht.
- In 1 geval bleek het fonds gelden te hebben overgeheveld zonder hiervoor over een rechtsgeldige titel te beschikken. Uit het jaarverslag bleek dat eenmalig een bedrag van €1.5 miljoen was gedoteerd aan het pensioenfonds. Deze dotatie was niet conform de doelstellingen van het fonds en is dan ook met terugwerkende kracht ongedaan gemaakt. Het fonds heeft vervolgens een gecorrigeerde jaarrekening opgesteld

1.3 CONCLUSIE

Bij 54% van de jaarverslagen was in eerste aanleg sprake van een (mogelijke) evidentie op grond van één (of meer) van de vormvereisten of de Wet AVV en/of het Toetsingskader AVV. Gebleken is echter dat deze evidenties nagenoeg allemaal eenvoudig konden worden hersteld of na een toelichting door het fonds toch in overeenstemming waren met de Wet AVV en/of het Toetsingskader AVV.

Over het geheel genomen kan worden geconcludeerd dat de inzichtelijkheid van de jaarverslagen aanzienlijk is verbeterd en dat deze in hoge mate transparant zijn. Gelet op zowel het aantal als de aard van de interventies in eerste aanleg neemt dit overigens niet weg dat betrokkenen (nog) alerter dienen te zijn op eenvoudig te vermijden onvolkomenheden of onduidelijkheden.

In dat verband kan bijvoorbeeld met meer specifieke toelichtingen bij de jaarstukken bereikt worden dat toelichtende vragen meer behoeven te worden gesteld in verband met onduidelijkheid omtrent subsidieverstrekking of ten aanzien van kostenposten welke mogelijk in strijd zijn met de Wet AVV en/of het Toetsingskader AVV.

In voorbereiding op de verkenning van de jaarverslagen over boekjaar 2007 is in de mailing van april 2008 voor de jaarverslagplichtigen over het boekjaar 2007, over het bovenstaande nadrukkelijk met de betrokken cao-fondsen gecommuniceerd en aandacht gevraagd voor de meest voorkomende onvolkomenheden zodat deze kunnen worden voorkomen.

Hoofdstuk 2: Financiële monitor: baten, lasten en reserves en doelstellingen van ideële fondsen

2.1 INLEIDING

Ideële fondsen¹ zijn in cao's geregeld voornamelijk met het oog op de volgende doelstellingen (zie ook bijlage II):

- het doen van onderzoek ter voorbereiding van het cao-overleg, het uitvoeren van de cao en het informeren van werkgevers en werknemers over de cao en de bevordering van de goede werking van de bedrijfstak,
- ontwikkeling en opleiding van werkgevers en werknemers,
- het optimaliseren van de werkgelegenheid voor de bedrijfstak,
- het bevorderen van goede arbeidsomstandigheden in de bedrijven, en
- het bieden van kinderopvang
- overige doelstellingen waaronder het verstrekken van aanvullende uitkeringen.

De activiteiten die ten behoeve van deze doelstellingen worden uitgevoerd, worden in het algemeen middels premieheffingen gefinancierd. De ideële fondsen in de cao's kunnen na een verzoek daartoe aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid algemeen verbindend worden verklaard (avv'd) als de fondsbepalingen (in statuten en reglementen) voldoen aan het toetsingskader AVV, in het bijzonder de vormvereisten voor bepalingen betreffende fondsvorming. Tot de vereisten behoort ook dat het financiële jaarverslag van het fonds aan de Minister ter beschikking gesteld wordt. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid acht het na het afschaffen van het ministeriële waarnemerschap bij (ideële) fondsen, gezien zijn verantwoordelijkheid uit hoofde van het avv'en en gezien de belangen die met fondsen zijn gemoeid, noodzakelijk om middels periodiek onderzoek zicht op de gang van zaken bij fondsen te houden. In verband daarmee worden de avv'de ideële fondsen van bedrijfstakken met meer dan 10.000 werknemers sinds 1999 jaarlijks middels deze monitor gevolgd.

2.1.1 Vraagstelling

Deze monitor heeft de volgende vraagstelling:

- 1 Van welke aard en van welke omvang waren in 2006 de baten, lasten en reserves en hoe groot waren de lasten ten behoeve van de doelstellingen?
- 2 Welke financiële ontwikkelingen zijn te constateren in de periode 2003-2006?

Met de eerste vraag wordt beoogd de omvang van baten (premies, subsidies, interest), lasten en van reserves (vrij en gebonden) van avv'de ideële fondsen te bepalen. De lasten

¹ In voorgaande jaren werd in het onderzoek naar de financiële jaarverslagen van fondsen de term "sociale fondsen" gebruikt. Dit sluit aan bij de terminologie die ook in reguliere cao's en fondscao's voorkomt. Het kan echter verwarring scheppen omdat voor de sociale zekerheidsuitkeringen ook de term "sociale fondsen" wordt gebruikt. Daarom is met ingang van dit onderzoek besloten om de term "sociale fondsen" te vervangen door "ideële fondsen".

worden onder andere gerelateerd aan de voor deze monitor onderscheiden doelstellingen. Hierbij komen ook een aantal specifieke onderwerpen aan de orde zoals de hoogte van de administratieve lasten, de verhouding tussen lasten, baten en doelstellingen, het bereik van doelstellingen naar werknemers en bijdragen aan werkgevers- en werknemersorganisaties.

Tenslotte wordt met de onderzoeksvraag over de ontwikkelingen 2003-2006 beoogd een beschrijving van de financiële ontwikkelingen in die periode te geven; ze wordt beantwoord aan de hand van gegevens van 43 ideële fondsen die vanaf 2003 onderdeel van de monitor zijn.

2.1.4 Indeling

Paragraaf 2.2 is gewijd aan de onderzoeksresultaten.

In 2.2.1 wordt een algemeen beeld van de doelstellingen en financiële kenmerken gegeven.

In 2.2.2 worden de baten, lasten, en reserves toegelicht.

In 2.2.3 komen enkele specifieke onderwerpen aan bod.

In 2.2.4 worden de ontwikkelingen in de periode 2003-2006 nagegaan.

In bijlage I is de lijst met onderzochte avv' de ideële fondsen met hun baten, lasten en reserves opgenomen.

In bijlage II is een opsomming van de begrippen gegeven.

In bijlage III wordt de uitvoering van het onderzoek beschreven.

In bijlage IV staat een toelichting over avv' de ideële fondsen die financieel afhankelijk zijn van (hoofd)fondsen

2.2. RESULTATEN

Deze paragraaf met de onderzoeksresultaten bevat een algemeen beschrijvend deel waarin wordt ingegaan op de doelstellingen en baten, lasten en reserves en een specifiek deel met enkele specifieke aspecten. Daarna wordt aandacht besteed aan financiële fondsontwikkelingen in de periode 2003-2006.

2.2.1 Algemeen beeld van avv'de ideële fondsen

Het onderzoek betreft 55 avv'de ideële fondsen, aangetroffen in 40 bedrijfstak-cao's (bijlage I). Van deze fondsen zijn de gegevens verzameld uit de cao's, statuten en jaarverslagen. Deze cao's hebben op 2,3 mln. werknemers betrekking.

2.2.2 Financieel Beeld

Het financiële beeld van 2006 van avv'de ideële fondsen is samengevat in de onderstaande tabel.

Tabel 1 Overzicht van de baten, lasten en reserve van de onderzochte avv'de ideële fondsen in 2006¹ (x €1 mln., N=55)

Baten/lasten	In % van de baten/lasten	Totaalbedragen (x € mln.)
Baten:	100%	552,1
bijdragen van partijen (premies)	92%	
subsidies	2%	
rente	5%	
overige baten	1%	
Lasten:	100%	490,5
A. Doelstellingsgerelateerde lasten:	91%	448,0
- cao-gerelateerde doelstelling	11%	
- opleiding en ontwikkeling	42%	
- werkgelegenheid	8%	
- arbeidsomstandigheden	6%	
- kinderopvang	9%	
- overige doelstellingen	15%	
B. Overige lasten:	9%	42,5
- administratieve lasten	8%	
- andere lasten	1%	
Saldo baten-lasten		61,6
Reserves:	100%	690,6
gebonden reserve	59,7%	411,6
vrije reserve	40,3%	279,0

De baten bedroegen in 2006 in totaal €552,1 mln. De lasten waren in totaal €490,5 mln. De reserve bedroeg €690,6 mln. Daarvan was het deel gebonden reserve €411,6 mln. en het deel vrije reserve €279,0 mln.

¹ Percentages sommeren in de tabellen niet altijd tot 100% in verband met afronden.

2.2.2.1 Baten

De fondsbaten zijn voor 92% uit premieheffing afkomstig. Subsidies maken 2% uit van de baten. Overige bronnen (in de meeste gevallen interest) maken 6% uit van de baten.

2.2.2.2 Lasten

De lasten naar soort zijn als volgt verdeeld.

Tabel 2 Lasten van avv'de ideële fondsen naar soort (x €1 mln.; N=55)

Soort Last	x €1 mln.
Doelstellingsgerelateerde lasten	448,0 (91%)
Overige lasten, waarvan:	42,5 (9%)
- administratie/beheer	38,6 (8%)
- andere lasten (restcategorie)	3,9 (1%)
totaal	490,5 (100%)

De totale lasten van avv'de ideële fondsen van 2006 waren €490,5 mln. Daarvan werd 91% bestemd voor de realisering van de doelstellingen. De overige 9% van de lasten bestaat voor het grootste deel uit uitgaven in verband het fondsbeheer. 1% betreft andere lasten¹ (bijvoorbeeld afboeking dubieuze debiteuren).

2.2.2.3 Reserves

De reserves van alle onderzochte avv'de ideële fondsen samen waren eind 2006 in totaal € 690,6 mln. De geconstateerde gemiddelde hoogte van de reserves is in lijn met de resultaten van het onderzoek van Ecorys (Donker van Heel et. al., *Hoe werken sectorfondsen?*, Ecorys 2008, p. 74) naar de werking van sectorfondsen. De verdeling van de reserves wordt in de volgende tabel weergegeven.

Tabel 3 AVV'de ideële fondsen naar fondsreserve en aandeel in de totale reserve in 2006 (N=55)

grootteklasse reserves	aantal fondsen	% van het aantal fondsen	omvang reserves (x €1 miljoen)	% van de totale reserve
tot 0,1 mln.	11	20	0,0	0,0
0,1 – 1,0 mln	8	14	4,8	0,7
1,0 – 5 mln.	13	24	31,3	4,5
5,0 – 10 mln.	6	11	39,0	5,6
10 – 20 mln.	9	16	116,9	16,9
20 – 30 mln.	2	4	44,6	6,5
30 – 50 mln.	2	4	81,4	11,8
50 mln. of meer	4	7	372,6	54,0
Totaal	55	100	690,6	100,0

¹ Als het doel van een kostenpost niet met zekerheid uit de toelichting van het jaarverslag zelf was af te leiden is bij de toedeling van lasten in dit onderzoek uitgegaan van de meest aannemelijke kostencategorie. Zo mogelijk is dan een beslissing genomen over de meest aannemelijke kostensoort op grond van de overige aanwijzingen uit het jaarverslag, zoals het hoofdstuk en de plaats van boeking van het bedrag, de gebruikte afkorting van de gesubsidieerde instelling en de doelstellingen uit de statuten. In voorkomende gevallen is ook telefonisch contact geweest met het betreffende fonds.

De gemiddelde reserve bedraagt € 12,6 mln. De verdeling van de reserves over de fondsen is ‘scheef’: het merendeel van 38 kleinere fondsen (69%) met een reserve van minder dan € 10 mln. draagt voor 11% (€ 75,1 mln) bij aan de totale reserve en de resterende 17 grotere fondsen (31%) met een reserve van meer dan €10 mln. dragen voor 89 % (€615,5 mln.) bij aan de totale reserve. De 4 fondsen met de grootste reserves¹ dragen voor 54% bij aan de totale fondsreserve.

2.2.3 Enkele nadere analyses van avv’de ideële fondsen

Hierboven is een algemeen financieel beeld van avv'de ideële fondsen in 2006 gegeven. In het volgende wordt op enkele specifieke onderdelen ingegaan. Ingegaan wordt op:

- de administratieve lasten van fondsen;
- het deel van de baten dat naar de doelstellingen gaat;
- het aantal werknemers en economische sectoren in relatie tot fondsdoelstellingen;
- bijdragen aan werkgevers- en werknemersorganisaties in verband met de realisering van de fondsdoelstellingen.

2.2.3.1 Administratieve lasten

Van de totale lasten van de onderzochte fondsen is 8% bestemd voor administratieve lasten. Nagegaan is in hoeverre fondsen onderling verschillen in het aandeel van de lasten dat aan administratieve lasten wordt uitgegeven.

Tabel 4 Administratieve lasten als aandeel in de totale lasten (N=55)

Administratieve lasten als % totale lasten in klassen	Aantal fondsen	Aandeel in de totale administratieve lasten
0 – 5%	18	16%
5 – 10%	17	25%
10 – 20%	11	46%
20 – 50%	5	7%
meer dan 50%	4	6%
Totaal	55	100%

Het blijkt dat het deel van de lasten dat fondsen aan administratieve taken besteden verschilt. Er zijn 18 fondsen die minder dan 5% van hun lasten aan administratieve taken besteden. De administratieve lastendruk van in totaal 9 fondsen is meer dan 20% van de lasten. Daarvan geven 4 fondsen meer dan 50% uit aan administratieve taken. Bij fondsen met relatief hoge beheerslasten betreft het in veel gevallen kleine fondsen met relatief hogere beheerslasten of betreft het fondsen die naast hun doelstellingstaken het beheer voor andere fondsen van de bedrijfstak uitvoeren. Dat zijn onder andere Contractcatering Opleidingen, Beroepsgoederenvervoer over de weg en de verhuur van Mobile Kranen, Naleving cao

¹ Dat zijn het O&O-fonds voor het Bouwbedrijf (€ 201,6 mln.), het aanvullingsfonds voor het Bouwbedrijf (56,4), het O&O fonds voor het Technisch Installatiebedrijf (€56,8 mln.), en het O&O-fonds voor het Metaalbewerkingsbedrijf (€57,8 mln.).

2.2.3.2 Lasten, doelstellingen en totale baten

Van de totale baten is 91% bestemd voor de realisering van de doelstellingen. (9% is in 2006 bijgeschreven naar de reserve). Ideële fondsen verschillen in het deel van de baten dat besteed wordt aan de directe realisering van fondsdoelstellingen. Van 42 fondsen (76%) wordt meer dan 70% van de baten aan de realisering van de doelstellingen besteed. Voor 12 fondsen ligt dit tussen 30% en 70%. Tot slot is er 1 fonds dat minder dan 30% van de baten voor de realisering van de doelstellingen aanwendt. Het gaat hier om een ideëel fonds dat als voornaamste taak het beheer van andere ideële fondsen van de bedrijfstak heeft.

Tabel 5 Percentage van baten dat door ideële fondsen wordt besteed voor de directe realisering van doelstellingen (N=55).

baten naar doelstellingen	aantal ideële fondsen
<30%	1
30 - 70%	12
> 70%	42

2.2.3.3 Het bereik van doelstellingen naar werknemers

De volgende tabel toont de lasten per doelstelling en het aantal werknemers waarop de doelstellingen van kracht zijn.

Tabel 6 Avv' de fondsen naar doelstellingen, lasten en het aantal werknemers waarop de doelstellingen betrekking hebben.

Doelstelling	Aantal avv' de fondsen	Lasten X €1 mln.	Aantal werknemers x 1 mln. ¹
cao-gerelateerd	40 (73%)	55,1 (12%)	2,1 (91%)
opleiding en ontwikkeling	43 (78%)	206,0 (46%)	2,3 (98%)
werkgelegenheid	35 (64%)	40,3 (9%)	2,0 (86%)
arbo	33 (60%)	30,2 (7%)	2,1 (90%)
kinderopvang	29 (55%)	43,2 (10%)	2,0 (88%)
overig	12 (22%)	73,2 (16%)	0,7 (32%)
totaal²	55 (100%)	448,0 (100%)	2,3 (100%)

¹ Het percentage werknemers kan door afrondingsverschillen bij een gelijk aantal werknemers in miljoenen, verschillen.

² Zowel het aantal ideële fondsen als het aantal werknemers in de afzonderlijke cellen is opgeteld groter dan het totaal in de onderste totaalcel. De oorzaak daarvan is dat fondsen en werknemers aan meer dan 1 doelstelling gerelateerd zijn.

Duidelijk uit bovenstaande tabel is dat, gemeten naar het aantal fondsen en naar de lasten per doelstelling, de O&O-doelstelling de meest prominente doelstelling van ideële fondsen is. Aan opleiding en ontwikkeling van werknemers is in 2006 een bedrag van € 206,0 mln. besteed. Van de resterende doelstellingen wordt aan de doelstelling "overig", waaronder de verstrekking van aanvullende financiële uitkeringen op de WW- en de ZW-uitkering, het meest besteed, te weten € 73,2 mln. of 16% van de

doelstellingslasten¹. De doelstelling cao-gerelateerd van de bedrijfstak, de doelstelling gericht op de werkgelegenheid en de doelstelling gericht op kinderopvang maken respectievelijk 12%, 9% en 10% uit van alle doelstellingsgerelateerde lasten. Aan de doelstelling gericht op de arbeidsomstandigheden wordt het minst besteed, namelijk € 30,2 mln. of 7% van de doelstellingslasten.

De verdeling van ideële fondsen over de economische sectoren is als volgt.

Tabel 7 Avv' de ideële fondsen in 2006 naar economische sector (bedragen x €1 mln.; werknemers x 1.000)

Bedrijfstak	Aantal ideële fondsen	Aantal werknemers	Baten	Lasten	Reserve
landbouw	1	259	17,1	21,9	22,6
industrie	15	486	131,1	113,2	143,1
bouwnijverheid	4	330	279,9	242,1	348,2
handel en horeca	22	800	65,4	63,1	88,8
vervoer	6	195	42,3	34,7	62,4
zakelijke dienstverlening	6	223	11,7	12,2	14,7
overige dienstverlening	1	21	4,6	3,3	10,8
totaal	55	2.315	552,1	490,5	690,6

In de sectoren van de Handel en Horeca en Industrie worden de meeste ideële fondsen aangetroffen. De sectoren Handel en Horeca, Industrie en Bouwnijverheid zijn de sectoren waarin de ideële fondsen met de grootste financiële omvang zijn aangetroffen. Deze sectoren hebben 75% van alle avv' de ideële fondsen, 86% van de baten en 84% van de reserves van de onderzochte avv' de ideële fondsen. De 4 grootste fondsen (naar baten en reserve) behoren tot de Bouwnijverheid (O&O-fonds voor het Bouwbedrijf, Aanvullingsfonds voor het Bouwbedrijf en O&O-fonds voor het Technisch Installatiebedrijf) en de Industrie (Opleidings- en Ontwikkelingsfonds voor het Metaalbewerkingsbedrijf).

2.2.3.4 Bijdragen aan werknemers- en werknemersorganisaties i.v.m. realisering van de fondsdoelstellingen

De statuten van alle onderzochte fondsen bieden de mogelijkheid om voor de realisering van hun doelstellingen subsidies te verstrekken aan instellingen. Daartoe kunnen ook werkgevers- en werknemersorganisaties behoren. Gesubsidieerde instellingen leveren aan avv' de fondsen aangaande de besteding een financiële verantwoording en een accountantsverklaring waaruit blijkt dat deze besteding binnen de fondsdoelstelling was. Daaraan houden zich ook werkgevers- en werknemersorganisaties.

Bij 36 fondsen (65%) werd geconstateerd dat er een bijdrage aan werkgevers- en werknemersorganisaties was verleend. In totaal geven deze fondsen € 70,3 mln. aan subsidie aan deze organisaties voor de realisering van de fondsdoelstellingen; dat is 14,3% van de totale fondslasten.

¹ Hoewel fondsen gericht op onder andere de verstrekking van uitkeringen in dit onderzoek niet zijn meegenomen, zijn fondsen met zowel financiële uitkeringsdoelstellingen als ideële doelstellingen wel meegenomen.

Aan werkgeversorganisaties is € 31,8 miljoen aan subsidie verstrekt; aan werknemersorganisaties is €38,5 miljoen aan subsidie verstrekt.

2.2.4 Ontwikkelingen baten, lasten en reserves 2003–2006

In de periode 2003-2006 is jaarlijks onderzoek naar avv'de ideële fondsen gedaan. Vanwege (1) het (niet) avv'en van ideële fondsen, (2) het oprichten, fuseren en verdwijnen van ideële fondsen en (3) de wijzigingen van de onderzoekssteekproef (alleen bedrijfstakken met meer dan 10.000 werknemers), verandert de totale onderzochte groep jaarlijks van samenstelling. Er zijn van de 55 fondsen in 2006, 43 in de hele periode onafgebroken onderzocht. Het onderzoek naar de ontwikkeling van baten, lasten en reserves in deze periode, is beperkt tot deze groep ideële fondsen omdat de gegevens omtrent de baten, lasten en reserves dan zoveel mogelijk vergelijkbaar zijn¹.

Tabel 9 De ontwikkeling van baten lasten en reserves 2003-2006
€ mln. (N=43)

jaar	Baten	Lasten	Reserve ²
2003	345,4	372,4	446,0
2004	393,1	410,3	468,9
2005	354,9	353,6	460,6
2006	380,7	335,5	509,7

De ontwikkeling van de baten laat in deze periode een wisselend beeld zien: deze stegen in 2004 en 2006 maar daalden in 2005. De lasten stegen eerst in 2004 maar daalden daarna in 2005 en 2006. Het saldo van baten en lasten was van 2003 en 2004 negatief. In 2005 en 2006 was dat positief. Als gevolg van het positieve saldo steeg de reserve in 2006 met 11% punt. De toename van de baten in 2006 is hoofdzakelijk het gevolg van de uitbreiding van het Opleidings- en Ontwikkelingsfonds voor het Bouwbedrijf met het zogenaamde S-fonds (scholingsactiviteiten). Dat gaf een toename van de baten met €26 mln.

¹ Omdat de samenstelling van een fonds kan wijzigen vanwege het afstoten of incorporeren van subfondsen of/en doelstellingen is een fonds in voorkomende gevallen over verschillende jaren echter niet vergelijkbaar.

² Opgemerkt wordt dat bij sommige fondsen de vermogensaanwas ongelijk is aan het saldo vanwege niet als baat of last geboekte mutatie in de verplichtingen of voorzieningen of vanwege het incorporeren van niet zelfstandige deelfondsen of het afstoten daarvan.

Bijlage I:**tabel: Avv'de Sociale Fondsen met baten en lasten en reserve; bedragen in €x 1.000 (2006)**

Naams Fonds	Baten	Lasten	Reserve
Aardappelen, Groenten en fruit detailhandelgroothandel, Groothandelsfonds	630,0	551,0	1377,0
Apotheken, Bedrijfsfonds	8489,9	6062,1	12308,7
Architectenbureaus, Sociaal Fonds	535,1	284,6	718,1
Bakkersbedrijf, Sociaal Fonds	6958,3	6739,4	11226,2
Beroepsgoederenvervoer over de weg en de verhuur van Mobiele Kranen, Naleving cao	61,4	73,6	17,3
Beroepsgoederenvervoer over de weg en de verhuur van Mobiele Kranen, O&O fonds	35254,0	26684,0	48112,0
Beroepsgoederenvervoer over de weg en de verhuur van Mobiele Kranen, Reïntegratie-Centrum Wegvervoer	2440,5	2568,6	0,0
Bouwbedrijf, Aanvullingsfonds	78453,0	56840,0	56445,0
Bouwbedrijf, O&O Fonds	133851,0	116833,0	201649,0
Carrosseriebedrijf, Opleidings- en Ontwikkelingsfonds	5338,7	5235,1	3598,8
Colland, Arbeidsmarktbeleid	17063,0	21918,0	22601,0
Confectie-industrie, Opleidings- en Ontwikkelingsfonds	266,9	266,9	0,0
Confectie-industrie, Sociaal Fonds	380,0	569,0	2053,0
Contractcatering, Fonds Bevordering Arbeidsverhoudingen	-94,5	107,4	7322,5
Contractcatering, Kwaliteit van de Arbeid	533,9	533,9	0,0
Contractcatering, Opleidingen	384,0	384,0	0,0
Contractcatering, Vakraad	1050,5	1050,5	0,0
Doe het Zelf Branche, Sociaal Fonds	123,2	612,9	923,0
Drogisterijbranche, Sociaal Fonds	1748,2	779,9	4727,2
Elektrotechnische Detailhandel, O&O Fonds	1066,0	1899,3	2514,6
Gemengde Branche en Speelgoedbranche	1193,5	689,1	1045,1
Gespecialiseerde Bloemendetailhandel, Sociaal Fonds	1208,1	1059,8	452,6
Grafimedia, Sociaal Fonds	13273,0	20026,0	19124,0
Horecabedrijf, Sociaal Fonds	12380,7	11882,1	21986,0
Kapersbedrijf, Fonds voor Opleiding en Ontwikkeling	4598,9	3314,0	10838,9
Levensmiddelen, Groothandel, Fonds Kollektieve Belangen	827,0	818,0	1636,0
Levensmiddelenbedrijf, Sociaal Fonds	3115,4	2296,5	6011,2
Metaal en Technische Bedrijfstukken, Sociaal Fonds	16510,5	16092,7	2784,4
Metaalbewerkingsbedrijf, O&O fonds	37754,6	30164,0	57773,3
Metalektro, Arbeidsmarkt en Opleiding	23269,1	13123,8	11629,2
Metalektro, Kinderopvang	15760,7	10409,5	15094,3
Metalektro, Raad van Overleg	158,5	293,6	4719,7
Metalektro, Sociaal Fonds	2516,2	2437,8	105,3
Meubelindustrie en Meubileringsbedrijven, Sociaal Fonds	5446,0	4523,0	6379,0
Mode- en Sportdetailhandel, Sociaal Fonds	6840,0	5617,7	6810,9
Mode-, Interieur-, Tapijt- en Textielindustrie, Vakraad	240,0	240,0	0,0
Motorvoertuigenbedrijf en het tweewielerbedrijf, O&O fonds	13770,2	14539,4	11411,8
Motorvoertuigenbedrijf en het Tweewielerbedrijf, Sociaal Fonds	4273,3	4516,9	611,8
Particuliere beveiliging, opleidingsfonds	300,0	577,0	824,4
Particuliere Beveiliging, Sociaal Fonds	355,8	617,2	-245,0
Recreatie, Sociaal Fonds	2487,5	2763,9	2335,8
Reisbranche, Fonds Opleiding en Ontwikkeling	852,2	895,0	1967,7
Reisbranche, Kinderopvang	673,1	694,3	346,4
Schilders- en Onderhoudsbedrijf, Opleidings- en Ontwikkelingsfonds	21373,0	24353,0	33315,0
Schoonmaak- en Glazenwassersbranche, Controle Orgaan	126,2	126,2	0,0
Schoonmaak- en Glazenwassersbranche, Opleidings- en Ontwikkelingsfonds	4298,7	4298,8	0,0
Schoonmaak- en Glazenwassersbranche, Raad voor Arbeidsverhoudingen	6042,5	6281,5	13387,7
Slagersbedrijf, Vormings- en Ontwikkelingsfonds	2031,8	1689,0	83,6
Taxi, Sociaal Fonds	3059,0	3806,0	11908,0
Technisch Installatiebedrijf, Opleidings- en ontwikkelingsfonds	46233,0	44052,8	56775,1
Technische Groothandel, Fonds Kollektieve Belangen	83,0	1279,0	5135,0

Naams Fonds	Baten	Lasten	Reserve
Textielindustrie, Sociaal Fonds	362,5	493,4	1258,9
Timmerfabrieken, Opleidings- en Ontwikkelingsfonds	2895,0	2539,9	7377,8
Vleessector, Fonds Collectieve Belangen	1022,4	1863,8	1290,2
Wonen, Sociaal Fonds	2258,9	2112,7	825,3
TOTAAL	552123,4	490480,6	690592,8

Bijlage II Begrippen

De belangrijkste begrippen in dit onderzoek zijn de volgende:

- ideële fondsen
- fondsafspraken in de cao
- baten
- lasten
- reserves
- doelstellingen

Ideële fondsen

Ideële fondsen zijn bij cao geregelde organen ten behoeve van het bereiken van bepaalde doelstellingen, zoals het bieden van vakopleidingen of kinderopvang (zie 1.2.4) in de juridische vorm van een stichting. In verband met de activiteiten voor de realisering van deze doelstellingen geldt een premieheffing. Ideële fondsen, behorend bij de onderzoekssteekproef van bedrijfstakken, zijn hier onderzocht als ze avv'd zijn. Op grond van het Toetsingskader AVV moeten de jaarverslagen bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden gedeponereerd.

Naast ideële fondsen worden in cao's ook uitkeringsfondsen aangetroffen. Dat zijn fondsen met het oog op de verstrekking van een uitkering, meestal als aanvulling op ZW-, WW- of/en WAO-uitkering. Uitkeringsfondsen¹ zijn buiten het onderzoek gelaten.

Fondsafspraken in de cao

Fondsregelingen kunnen in een fonds-cao of als fondsbevestiging in een reguliere cao opgenomen zijn. De wijze waarop de fondsregeling is gevestigd heeft geen gevolgen voor de juridische status of het functioneren van het fonds. Bepalend zijn de avv'de statuten en reglementen met de fondsafspraken.

Fondsafspraken bevatten:

- de doelstellingen van het fonds
- de wijze waarop deze fondsdoelstellingen gerealiseerd worden;
- regelingen omtrent de bestuurlijke, administratieve en de financiële organisatie/beheer van het fonds, en
- de hoogte van de premie en aanwijzingen omtrent de inning.

Baten, lasten en reserves

In het onderzoek zijn als baten, premiebaten en baten uit andere bronnen, zoals rente, subsidie e.d. onderscheiden. Ook is een categorie overige baten onderscheiden (giften e.d.).

Er zijn twee soorten lasten onderscheiden. Tot de eerste soort behoren lasten in verband met de doelstellingen zoals die in 2.1.2.4 worden genoemd. Het zijn lasten ten behoeve van de financiering van voorzieningen ter realisering van de doelstellingen en lasten in verband met subsidies en bijdragen aan instellingen die beschikken over het apparaat om uitvoering te geven aan de doelstellingen. Daartoe behoren mede werkgevers- en werknemersorganisaties die, op grond van de informatie uit het jaarverslag, een bijdrage voor de uitvoering van bijvoorbeeld informatie-, opleiding- en vormingstaken ontvangen. Tot overige doelstellingslasten zijn onder meer lasten gerekend in verband met uitkeringsdoelstellingen en lasten in verband met een restcategorie van doelstellingen zoals bijdragen voor medische kosten.

¹ Indien een ideëel fonds een uitkeringsdoelstelling heeft (of een avv'd uitkeringsfonds heeft eveneens een doelstelling van een ideëel fonds) dan zijn de lasten in verband met de uitkeringsdoelstelling onder de lasten aan "overige doelstellingen" opgenomen.

De tweede soort lasten zijn alle, niet direct doelstellingsgerelateerde, overige lasten. Dat zijn in de eerste plaats lasten in verband met de goede werking van het fonds, zoals administratiekosten, vergaderkosten en accountantskosten. In dit onderzoek worden deze kosten "administratieve lasten" genoemd. In de tweede plaats zijn het "andere lasten" of restlasten zoals afboekingen vanwege oninbare vorderingen en lasten waarvan de bestemming niet achterhaald kon worden.

Fondsreserves zijn onderscheiden naar vrije en gebonden reserves. Tot de vrije reserve wordt het vermogen gerekend dat in beginsel voor alle doelstellingen van het fonds aangewend kan worden. Tot de gebonden reserve is dat deel van het vermogen gerekend dat gereserveerd is voor besteding binnen het beperktere kader van één of van een selectie van de fondsdoelstellingen. Tot de reserve zijn geen middelen gerekend die betrekking hebben op de reeds aangegane verplichtingen (schulden, toegezegde subsidies, voorzienbare lasten e.d.) en voorzieningen. Dat kunnen bijvoorbeeld middelen zijn voor kinderopvang die zijn gereserveerd vanwege de verplichting om de kinderopvang te blijven financieren tot kinderen in de opvang een bepaalde leeftijd bereikt hebben.

Doelstellingen

In statuten van ideële fondsen worden doelstellingen onderscheiden. Ze hebben het kenmerk gemeen dat ze niet direct tot doel hebben de materiële positie van werknemers met een inkomensvoorziening te verbeteren. Ten behoeve van de onderzoeksmonitor zijn de specifieke doelstellingen van ideële fondsen als volgt gegroepeerd.

1. cao-gerelateerde doelstelling
Hiertoe behoren activiteiten als het doen van onderzoek ter voorbereiding van het cao-overleg, het uitvoeren van de cao en de evaluatie ervan en het informeren van werkgevers en werknemers over de cao en de verdere bevordering van de goede werking van de bedrijfstak.
2. Opleidings- en Ontwikkelingsdoelstelling.
De hierop gerichte voorzieningen hebben betrekking op het op peil houden van de vakbekwaamheid van werknemers en op algemene vormingsactiviteiten in verband met bijvoorbeeld het participeren in een ondernemingsraad of met een succesvolle pensionering voor werknemers. Ook loondervinglasten in verband met het volgen van vorming en opleiding behoren tot deze categorie. Opleidingen in het kader van werkgelegenheidsprojecten behoren niet tot deze doelstelling, maar behoren tot de werkgelegenheidsdoelstelling.
3. Werkgelegenheidsdoelstelling.
Tot deze doelstelling behoren voorzieningen waarmee beoogd wordt bedrijven uit de bedrijfstak te voorzien van gekwalificeerd personeel. Daartoe behoren programma's bestaande uit een combinatie van werkervaring en scholing. Deze zijn soms gericht op specifieke groepen zoals werklozen of schoolverlaters, of kansarmen op de arbeidsmarkt zoals herintreders, langdurig werklozen, WAO-ers of allochtonen. De kosten in verband met opleidingen alsmede de kosten in verband met loonderving bij scholing behoren hiertoe. Ook de kosten in verband met wervingscampagnes worden tot deze soort gerekend.
4. Arbeidsomstandigheden.
Tot deze doelstelling behoren alle voorzieningen die zijn gericht op een verbetering van de arbeidsomstandigheden. Activiteiten kunnen betrekking hebben op de dienstverlening van een bedrijfsgezondheidsdienst, of op preventie gerichte activiteiten als het vervaardigen van RI&E's (risico-inventarisatie en evaluatie), bedrijfsdoorlichtingen en de voorlichting of verstrekking van arbo-beschermingsmiddelen. Ook behoren algemene onderzoeken naar de kwaliteit van de arbeid binnen een bedrijfstak tot deze lastensoort.
5. Kinderopvang.
Tot deze categorie behoort de financiering van voorzieningen gericht op het bieden van kinderopvang aan werknemers. Ook de ondersteuning van kind-plaatsingsbureau's behoort ertoe¹.
6. Overige doelstellingen.

¹ Per 1 januari 2006 is een nieuwe regeling ingevoerd met betrekking tot de financiering van de kosten van kinderopvang. Dit kan van invloed zijn op de omvang van de lasten van de ideële fondsen voor kinderopvang in 2006 ten opzichte van voorgaande jaren.

Het kan voorkomen dat een sociaal fonds mede een uitkeringsdoelstelling ondersteunt. Deze soort voorziening in verband met een uitkeringsdoelstelling is tot de overige doelstellingen gerekend. Ook voorzieningen in verband met een restcategorie doelstellingen behoren tot deze categorie die niet onder één van de genoemde doelstellingen vallen. Hieronder vallen bijvoorbeeld lasten in verband met (para) medische kosten bij het Algemeen Sociaal Fonds Grafi-Media (zie ook noot 8).

De fondslasten aan doelstellingen zijn op grond van de informatie uit de jaarverslagen op deze manier gegroepeerd.

Bijlage III: Uitvoering van het onderzoek

In 2006 waren er 156 avv'de fondsen. En deel daarvan (68 fondsen) zijn zogenoemde uitkeringenfondsen. Deze hebben onder meer tot doel werknemers een aanvulling te verstrekken op een sociale zekerheidsuitkering. Daarnaast zijn er 88 ideële fondsen. Deze zijn onder meer gericht op het doen van onderzoek ter voorbereiding van het cao-overleg, het uitvoeren van de cao, het informeren van werkgevers en werknemers over de cao, de bevordering van de goede werking van de bedrijfstak, het bieden van ontwikkeling en opleiding van werknemers in de bedrijfstak, en het bevorderen van goede arbeidsomstandigheden in de bedrijven.

Van de ideële avv'de fondsen¹ zijn de financiële jaarverslagen van die fondsen onderzocht, die verbonden zijn met de cao's die deel uitmaken van de steekproef van 123 cao's die de Directie Uitvoeringstaken Arbeidsvoorwaardenwetgeving van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in 2006 voor cao-onderzoek hanteerde. Deze steekproef bestaat zowel uit bedrijfstak-cao's als ondernemings-cao's en overheidsakkoorden. Onder deze steekproef valt ongeveer 86% van alle werknemers die onder een cao vallen.

Van de steekproef zijn de ondernemings-cao's buiten beschouwing gelaten omdat hierin geen avv'de ideële fondsen aangetroffen kunnen worden. De akkoorden van de sector overheid zijn buiten beschouwing gelaten omdat deze akkoorden geen cao's in de zin van de Wet op de Collectieve Arbeidsovereenkomst zijn en de avv niet van toepassing is. Na deze selecties bedroeg het aantal overgebleven bedrijfstak-cao's 69. Na onderzoek van deze cao's is in 29 bedrijfstak-cao's geen avv'd sociaal fonds aangetroffen. In de overige 40 bedrijfstakken werden 55 avv'de ideële fondsen aangetroffen. Van deze ideële fondsen zijn gegevens uit de cao's, de statuten en de jaarverslagen verzameld. Deze fondsen waren op 2,3 miljoen werknemers van toepassing.

De resultaten van dit onderzoek kunnen niet zonder meer worden vergeleken met die van voorgaande jaren. Door wijziging van de onderzoekssteekproef; het oprichten, fuseren en verdwijnen van ideële fondsen; of dan niet avv'en van ideële fondsen verandert de totale onderzochte groep jaarlijks van samenstelling. De ontwikkeling van baten, lasten, saldo en reserves in de periode 2003-2006 (zie paragraaf 2.2.5) is daarom gebaseerd op de (43) fondsen die in deze periode telkens in het onderzoek waren betrokken.

¹ Fondsen met als doel het geven van een financiële aanvulling op een sociale uitkering, de z.g. uitkeringsfondsen, zijn niet in dit onderzoek opgenomen. Ideële fondsen met een combinatie van uitkering- en sociale doelstellingen zijn wel in het onderzoek opgenomen.

Bijlage IV: Avv'de ideële fondsen die financieel afhankelijk zijn van (hoofd)fondsen

Er zijn 4 fondsen die elk met meerdere fondsen onder één avv'de CAO zijn ondergebracht en waarbij de premie door deze 4 fondsen wordt geheven. De financiering van de overige fondsen (van dezelfde bedrijfstak) door het premieheffende fonds is daarbij in de statuten vastgelegd. Voor wat betreft de financiële gegevens van deze 4 (verstreckende) ideële fondsen die andere (ontvangende) fondsen financieren is afgeweken van de opgaven uit de jaarverslagen, om dubbel telling van bedragen te voorkomen.

In de bedrijfstakken van:

- Contractcatering/branche
- Confectie-industrie
- Schoonmaak- en Glazenwassersbranche
- Textielindustrie

zijn in totaal 10 fondsen aangetroffen die voor hun inkomsten afhankelijk zijn van die verstreckende fondsen uit dezelfde bedrijfstak, maar die zelfstandig financiële verantwoording in de vorm van een jaarverslag afleggen¹ en ook avv'd zijn. Tussen deze fondsen bestaan financiële afspraken omtrent de bekostiging van de lasten. De 10 fondsen werden op lastenbasis gefinancierd vanuit de 4 verstreckende fondsen en ontvingen geen vast deel van de totaalpremie. Omdat de baten en lasten van deze ontvangende fondsen ook bij het verstreckende fonds als baten en lasten geregistreerd waren, zou een dubbel telling en een vertekening van de financiële stromen optreden als hiervoor geen voorziening in het onderzoek getroffen zou zijn. Er is in dit onderzoek voor gekozen de baten en lasten van het ontvangende fonds, voorzover die ook bij het verstreckende fonds voorkwamen, af te trekken van de baten en lasten van het verstreckende fonds. Daardoor komt de weergave van de financiële gegevens van de verstreckende fondsen niet overeen met hetgeen daarover in het jaarverslag is aangetroffen. Het gaat om de volgende verstreckende ideële fondsen: het Sociaal Fonds voor de Confectie-industrie, het Fonds Bevordering Arbeidsverhoudingen Contractcatering-branche, de Raad voor Arbeidsverhoudingen in de Schoonmaak- en Glazenwassersbranche en het Sociaal Fonds voor de Textielindustrie.

¹ Het gaat hier om: Opleidings en Ontwikkelingsfonds voor de Confectie-industrie, Vakraad voor de Confectie-industrie, Kinderopvang voor de Confectie-industrie, Opleidingen Contractcatering, Kwaliteit van de Arbeid voor de Contractcatering-branche, Vakraad voor de Contractcatering-branche, Voorlichting en Geschillenbehandeling Leerlingen in het Horecabedrijf, Ontwikkelings- en Opleidingsfonds voor het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf, Controle Orgaan bij de CAO in de Schoonmaak- en Glazenwassersbranche, O&O-fonds Textielindustrie, Vakraad Textielindustrie, Reïntegratie Wegvervoer, Naleving CAO Beroepsgoederenvervoer over de weg. Deze ideële fondsen zijn voor wat betreft de baten afhankelijk van een verstreckend fonds uit de bedrijfstak.